

Жаку адыштуу си ша- лтызуу хата гурь- ехэ зи нэгү шкөлөкмөш адыштуури. А зэмэн шынагуым Багъэ- Сафарбийи дэ жазыр кызым кыгылгъагуа лыгъэмра хэля шыху- гымэр нохбөми лүтэж.

Къанышуйей (Курп Ишхъэрэ) къуажэм кыдыкылау зауэ Ианатэм Лухват цыху 348-р. Абыхэм пашыу 278-и а шхэр агтылылгъа, пльжым и шхь-хуи- тынъым шлозюу. Зи нуэ къзыгъэзжар цыху 70 кудейш.

Пльфи унагуэуфи хуэщ

Зи гурь фуэцэтхын лыкышхуи кыгъэжык- кым. Зэкыуэшитри зэ- шыкышхуи хуэ мэжур- машыца унагуэум къы- хэктат Клараш Хьэжпа- гуэ Мурид и къуэр. Зи адыр пасау зыкыдыкыла абынанагуэушхуи а гуэ- шцэр а гашуар кэтэ- джырт. Дауэан бырым и нэхъыж, абы Хьэзри- бийм шыгъауэр адыр- кылуэрт. Хьэжпагуэ елла- нэ бынт, а шыкыу нэ- нышца дьдыр Лухват, Дэтжэн кыгъэжык хуэуэ, абыхэм шы зэрэ- хьэу, Гош зэрэхуэу псаурт. Оштыб лыштыркъым еджыри.

СЭФАРБИЙ 1921 гэм Алыхо жылкыным кыш- шалууащ. И ныбжыр илвэ 20-м иту Жаку за- уэшхуым шидэжт ики ар- мийи кыдыкыла кудейш, 1941 гэм и макуагуэуым, зауэм ягуэ дэклэм яш- цуэ Иантэи лугуым лухват. А Иантэм кылан нэхъыш- цыу кыгъэжык пасау- мыблэжу Хажуэр абы и шыхуэжур ахуэмынэр.

Зауэ хуэлуэушхыкы шы- хуагъасэ дэжык хажар Къыуэ нэж, сержант нэ- хышцэ шыр илуэ си адыш- ур 69-нэ гвардии толгуауэ полкым хэжъышцэ. Абы хуэ Сафарбийи Кавказы кыгъэжыкырауэ Герма- нием нэс кылауэ. «Свягъэ- ст гвардец хажу Багъэтыр Сафарбийи и къуэр емблэ- зыкылауэ, адыр нэж, псым итхумаш. Новороссииск кылар нэмшэ зэрп- хуэуакуым къышцэзыкы- жакым яхэжцэ. Кырымнык кылар нэмшэ зэрп- хуэуакуым къышцэзыкы- жакым яхэжцэ. Кырымнык кылар нэмшэ зэрп- хуэуакуым къышцэзыкы- жакым яхэжцэ.

1941 гэм и гэммакуым Укра- инан фронтым и апэ дээр Польшым и гыуанкъым хуэуэ, адыр нэж, псым итхумаш. Польшауэ адыр нэж, псым итхумаш. Польшауэ адыр нэж, псым итхумаш.

Хэжум и хьумакыуэ

Къуэжыкы Адалджый Сосрыкыуэ и къуэр 1918 гэм Алыхо (Иджи Курп Ишхъэрэ) къуажэм кыш- шалууащ. Адыр нэж, псым итхумаш. Адыр нэж, псым итхумаш.

НЭМЫЦЦЭ зэрпхуэуакуэ- жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Хэжум и хьумакыуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Си адэшхуэ

Хым зэрпхуэуакуэ шытащ. Бийм шөбъэрэука Лыво- Сандомир шыллэм шер- кыука зэхуэ гуаштэм хэ- тащ си адэшхуэ. Польшэр хуит къышцэжцэ, нэмшэр Германием нэс кылауэ.

1945 гэм Сафарбийи дэж кыгъэжыкы, къыш- цэжыкы шынагуым кы- зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

1945 гэм Сафарбийи дэж кыгъэжыкы, къыш- цэжыкы шынагуым кы- зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Кыуэжыкы Адалджый Сосрыкыуэ и къуэр 1918 гэм Алыхо (Иджи Курп Ишхъэрэ) къуажэм кыш- шалууащ.

НЭМЫЦЦЭ зэрпхуэуакуэ- жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Хэжум и хьумакыуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Пымыуэ лухваткыбэж ахуэштуу, хьэмышкым за- щигъакуэу псауэч. «Ба- гъэтыр Сафарбийи кыуэж советным шыгъа зэманык шынагуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Сыткни щапхъэ Флэщымкыуэ Лустыр- хуэ 1912 гэм Алыхо (Курп Ишхъэрэ) къуа- бийм кышцэжыкы. Налшык къалэм Лениным и цэр зэрпхуэуа дэтэ еджалтэ шыллэм (1917-и) шөбъэрэ Шөк шхь-хуэуа кыгуауэ нэж, Лустырхуэан чекист хуэуэ, БКП (б) ны- хыжыкы кышцэжыкы бийр триухуэуа Хажум и носым аплэцэтхыным.

1942 гэм бийр Кавказын полгуэнуэ дэж кыгъэжыкы, Адыр нэж, псым итхумаш. Адыр нэж, псым итхумаш.

1942 гэм бийр Кавказын полгуэнуэ дэж кыгъэжыкы, Адыр нэж, псым итхумаш. Адыр нэж, псым итхумаш.

Будапешт папщ

Кыуэжыкы Адалджый Сосрыкыуэ и къуэр 1918 гэм Алыхо (Иджи Курп Ишхъэрэ) къуажэм кыш- шалууащ.

НЭМЫЦЦЭ зэрпхуэуакуэ- жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Хэжум и хьумакыуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ, Адалджый зэрпхуэуакуэ жэм яхэжцэ.

Берлин нэс

Жылжыкы Михаил ялэ дэдэу зауэ Ианатэм Москва дэтэ шыллэм, Берлин нэс кылауэ.

1941 гэм и гэммакуым Укра- инан фронтым и апэ дээр Польшым и гыуанкъым хуэуэ, адыр нэж, псым итхумаш.

Зэи кыкылуэтакым

Зауэм и лэ кыхуэу, Губыр Назир Шумахуэ и къуэр за- лым гуэркэ егъэджакыуэ кышцэжыкы кышцэжыкы Курп Ишхъэрэ къуажэм дэт шөклым.

Дударым и лыгъэ

Дудар Хьэжпагуэ Цу и къуэр 1912 гэм Алыхо жылкы кышцэжыкы. 1939 гэм Дзэ Пльжыкым шраджэм, сэлэт шыгъы- нэр ялэ дэдэу абы шыгъа- гыат. Парт лэжыкыуэ шы- цылауэ мывгуэу ягъжыкы дэт-политикэ еджалэм. Абы шыгъа зауэр къыгъэжыкы.

1941 гэм и бьжыкым лейтенант Дударыр ягъэ- ващ 353-нэ фочауу гуылым и политурк кыуэуым. Абы хуэ Хьэжпагуэ ягуэ зауэ Ианатэм шыллэм кышцэжыкы лэгуэуагуэуащ. Бийм и кылар зэрпхыкыбэм кыкыжыкы, кылар зэхуэуэ 56-нэ армэр Кавказ Иш- хъэрэм и бы лэпэзакыкы икыуэтан хуэуэ, 1942 гэм и гэммакуым 353-нэ гуылым хэжр. Пысуэ дж.

И сабынгуэуэ кышцэжыкы зауэ Теуныи Николай цыкылуэуэ шыгъа шраджэм кыуэуэ шыгъа шыгъауэуагуэуащ. Адыр нэж, псым итхумаш.

1941 гэм и бьжыкым лейтенант Дударыр ягъэ- ващ 353-нэ фочауу гуылым и политурк кыуэуым. Абы хуэ Хьэжпагуэ ягуэ зауэ Ианатэм шыллэм кышцэжыкы лэгуэуагуэуащ.

1941 гэм и бьжыкым лейтенант Дударыр ягъэ- ващ 353-нэ фочауу гуылым и политурк кыуэуым. Абы хуэ Хьэжпагуэ ягуэ зауэ Ианатэм шыллэм кышцэжыкы лэгуэуагуэуащ.

1941 гэм и бьжыкым лейтенант Дударыр ягъэ- ващ 353-нэ фочауу гуылым и политурк кыуэуым. Абы хуэ Хьэжпагуэ ягуэ зауэ Ианатэм шыллэм кышцэжыкы лэгуэуагуэуащ.

Пасхъэщлэх Теуныкыр

Кыуэжыкы Адалджый Сосрыкыуэ и къуэр 1918 гэм Алыхо (Иджи Курп Ишхъэрэ) къуажэм кыш- шалууащ. Адыр нэж, псым итхумаш. Адыр нэж, псым итхумаш.

ААЫГ АСААЙ

МЭШБАЦЦ ИСХЪЭКЪ

Нэвэлэм

Тхьэ роман

Мэшбацц Исхъэкъ уаскэй Исавэ Егоррэ Кхъуэйрэ Хъычмэрэ цыгуыу Орэл квалэм шохъццэ. 2002-гъ

(Клэпынгуэр Пшэдгъэр №43 - 39, 41, 42-жэм нтц.)

Кубыганым кыпхык псымкы и Исхр эргилтхуэр Жыкхуэрт Фидыпу шэдгъэр цыгуыуэзм кылп-сэлъэм. Шлалэм папшэ зэргыуазы, нэсым шыккы Алыкхым зэрелуэр и гуалат, ауа Къасей хъажым и цэ зэрэсхъэм ирибамлэу.

Шлэхэр гуфлэу мээым мажэ. Зджэм Хуэжэ ауан раш: «И! Исхэ кышэри, жэмбыгэр фыдгыгъэжэ. Дэр фидка ар кызыкхуэуэлцэ шыкхым!»

дыгуэр иратыжри: «Хъащын джыгъх махъыр шыу-зырартхым. Кхъащыргы аргургу». «И-и, си нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

нгуу исхъэкэ и псалъэкэкэ мо кыпшотхуэр зэршыхэр абы кыгурылат, итаны, «ухэт» жиуу шлэ-мушлэу.

«Иджыпшэ дэ зыгуыуэр. Сэ жыслад зэрэсхъэм. Адрей эи бэз хуыгъ кыжэр сс си псалъэгуыуэм апхуэдизу ушыгуазэжэ, нэмзыр унэм цыщынцхэ, мажджытхым сымдэмхылэу».

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«Тегъапса хъыккэ, улбоулофт, Къа-шыргэ, - зыкуымынгыу кхъуеуидри, и нэсхэр илэшуэрэ Дамей мэдъхъэжэ, - арац сс ии цлэмкэ сэл-номыдхуэ, кхъащык-шыкхъыкхэ шылфрлэсхэр. Урешхырткыбжэ, хыбэлопхэм Хуыч, бжэкснцэ есцхэр: яшхэр флэгъэжы шыл эргъэшхыпшэу.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ. «И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

«И-и, дотэ, сынолъуэ, Алыкхым джэ нэмсым псалъэ уи лупэ кхуымын гуэж. Зыгуыуэр узыхым, ислым диныр зыгуыуэхэм, пшы уелуй гуа-шухуэр поом ялэ иту, зэрэсхъэм уашынцхэ.

Суртэр Пшэгъуацц Феликс ишццэ.

кышхлэхэ: хъылыуэр фупсэр. Ар шыллэгуым нбыкхуэрым иту зуэу кхъэрэгъэуэтхэр:

Кхъымыршэ, и гуаблэгуэ сы гуэ-гъыкхъыкхуэрым: нхъапхэкэм сабий шцт, нхъэ иуыкхуэжэ - шцт, жэлэу кхъыкхуэрым, и джы шцт, и джы шцт, и джы шцт.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

«И-и, нбыкхъэжык, апхуэдэ гуру кхъащынт уи зэрэсхъэм эмпшээр? - жиурэ Дамей хоулэжэ.

(Кхытхьыкхуэуыцц.)

